

ALTERNATIVY NEPODMÍNĚNÉHO TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY

ALTERNATIVNÍ TRESTY V SOUDNÍ PRAXI

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá soudní praxí při uplatňování alternativních trestů uvedených v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Trestní zákoník byl přijat v rámci postupné snahy o reformu a modernizaci trestního práva České republiky jako náhrada za zastaralý trestní zákon z roku 1961. Přijetí nového hmotněprávního kodexu slibovalo zmírnění ukládaných trestů a vyšší důraz na alternativní řešení trestních věcí. Česká republika se dlouhodobě potýká s vysokou vězeňskou populací a kriminální recidivou, které by měl trestní zákoník umožnit snížit.

Jaká je však soudní praxe? Na tuto otázku se snaží autor v diplomové práci odpovědět vlastní statistickou analýzou ukládání alternativních trestů od roku 2006 do roku 2016. Statistický výzkum navazuje na obecnou část práce, která shrnuje podstatné přístupy k účelu trestání a mezinárodní snahy o depenalizaci, které přinesly řadu alternativních způsobů řešení trestních věcí. V obecné části práce je dále nastíněna současná trestní politika České republiky a některé konkrétní problémy, které ji sužují.

Autor dále odlišuje alternativní tresty od alternativních opatření a odklonů v trestním řízení. Další důležitou částí práce je analýza právní úpravy jednotlivých alternativních trestů a jejich vzájemné porovnání. Zvláštní pozornost je věnována výhodám a nevýhodám trestů a jejich působení na pachatele. Práce se do detailu zabývá problematikou spojenou s nepodmíněným odnětím svobody, podmíněným trestem, domácím vězením, obecně prospěšnými pracemi, peněžitým trestem, zákazem činnosti, zákazem pobytu a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

V samotné statistické části je prezentován výzkum dat získaných z kriminologických ročenek Ministerstva spravedlnosti o ukládání různých druhů trestů. Na základě těchto dat je v diplomové práci zjištěno, že ukládání alternativních trestů stagnuje, a naopak jsou ukládány čím dál přísnější tresty odnětí svobody. Práce dále obsahuje statistiku ukládání alternativních

trestů podle vybraných hlav zvláštní části trestního zákoníku. Na základě té je posuzována efektivita uplatňování alternativních trestů a potenciál jejich dalšího rozvoje.

Klíčová slova: Alternativní trest, penologie, ukládání trestu.